

Suvestinė redakcija nuo 2007-11-02 iki 2009-12-31

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2005, Nr. [4-81](#), i. k. 104301MISAK00D1-711

Nauja redakcija nuo 2007-11-02:

Nr. [D1-522](#), 2007-10-15, Žin. 2007, Nr. 108-4444 (2007-10-20), i. k. 107301MISAK00D1-522

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

Į S A K Y M A S

**DĖL LEIDIMŲ ATLIKTI TARŠOS ŠALTINIŲ IŠMETAMŲ Į APLINKĄ TERŠALŲ IR
TERŠALŲ APLINKOS ELEMENTUOSE MATAVIMUS IR TYRIMUS IŠDAVIMO
TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

2004 m. gruodžio 30 d. Nr. D1-711
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatymo (Žin., 1997, Nr. [112-2824](#); 2006, Nr. 57-2025) 11 straipsnio 2 dalimi,

1. T v i r t i n u Leidimų atlikti taršos šaltinių išmetamų į aplinką teršalų ir teršalų aplinkos elementuose matavimus ir tyrimus išdavimo tvarkos aprašą (pridedama).

2. N u s t a t a u, kad:

2.1. laboratorijos, atliekančios taršos šaltinių išmetamų į aplinką teršalų ir teršalų aplinkos elementuose matavimus ir tyrimus, kai jų tyrimų rezultatai naudojami aplinkos ir taršos šaltinių stebėsenos duomenims, turi turėti Leidimus;

2.2. šio įsakymo 2.1 punktas netaikomas laboratorijoms, turinčioms Europos akreditacijos organizacijai priklausančios akreditavimo įstaigos išduotą akreditavimo pažymėjimą atlikti taršos šaltinių išmetamų į aplinką teršalų ir teršalų aplinkos elementuose matavimus ir tyrimus konkrečioms parametrams nustatyti;

2.3. Leidimai atlikti aplinkos ir taršos šaltinių išmetamų į aplinką teršalų tyrimus, išduoti iki šio įsakymo įsigaliojimo, galioja iki juose nustatytos galiojimo datos.

3. Į g a l i o j u Aplinkos apsaugos agentūrą išduoti Leidimus laboratorijoms atlikti taršos šaltinių išmetamų į aplinką teršalų ir teršalų aplinkos elementuose matavimus ir tyrimus.

APLINKOS MINISTRAS

ARŪNAS KUNDROTAS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2004 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. D1-711
(Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2007 m. spalio 15 d. įsakymo Nr. D1-522
redakcija)

**LEIDIMŲ ATLIKTI TARŠOS ŠALTINIŲ IŠMETAMŲ Į APLINKĄ TERŠALŲ IR
TERŠALŲ APLINKOS ELEMENTUOSE MATAVIMUS IR TYRIMUS IŠDAVIMO
TVARKOS APRAŠAS**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Leidimų atlikti taršos šaltinių išmetamų į aplinką teršalų ir teršalų aplinkos elementuose matavimus ir tyrimus (toliau – Leidimas) išdavimo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) nustato Leidimų laboratorijoms išdavimo, galiojimo sustabdymo, panaikinimo ir atnaujinimo, laboratorijų, turinčių Leidimus, kontrolės tvarką.

2. Šiuo Tvarkos aprašu turi vadovautis valstybės institucijos, išduodančios Leidimus ir vykdančios laboratorijų, turinčių Leidimus, kontrolę, taip pat laboratorijos, atliekančios taršos šaltinių išmetamų į aplinką teršalų ir teršalų aplinkos elementuose matavimus ir tyrimus.

3. Leidimo tikslas – užtikrinti laboratorijų atliekamų tyrimų rezultatų kokybę ir patikimumą, įvertinant laboratorijų technines galimybes ir kompetenciją atlikti taršos šaltinių išmetamų į aplinką teršalų ir teršalų aplinkos elementuose (ore, vandenyje, dirvožemyje) matavimus ir tyrimus.

4. Laboratorijai Leidimas išduodamas konkrečioms taršos šaltinių išmetamiems teršalams į aplinką matuoti ir tirti, teršalų matavimams bei tyrimams aplinkos elementuose (ore, vandenyje, dirvožemyje), taikant atitinkamus metodus.

5. Laboratorijos, norinčios gauti Leidimą, veikla turi būti vykdoma laikantis standarto LST EN ISO/IEC 17025:2006 „Tyrimų, bandymų ir kalibravimo laboratorijų kompetencijai keliami bendrieji reikalavimai (ISO/IEC 17025:2005)“ 5 skyriuje nurodytų reikalavimų, lemiančių laboratorijos atliekamų taršos šaltinių išmetamų į aplinką teršalų ir teršalų aplinkos elementuose matavimų ir tyrimų kokybę ir duomenų patikimumą.

II. PARAIŠKOS LEIDIMUI GAUTI PATEIKIMAS

6. Laboratorija, norinti gauti Leidimą, Aplinkos apsaugos agentūrai (toliau – Agentūra) pateikia:

6.1. paraišką pagal šio Tvarkos aprašo 1 priede pateiktą formą;

6.2. duomenis apie:

6.2.1. laboratoriją pagal šio Tvarkos aprašo 2 priede pateiktą formą;

6.2.2. tyrimų sritį, kuriai laboratorija nori gauti leidimą, pagal šio Tvarkos aprašo 3 priede pateiktą formą;

6.2.3. naudojamas matavimo priemonės ir bandymų įrenginius mėginams paimti ir tyrimams atlikti pagal šio Tvarkos aprašo 4 priede pateiktą formą;

6.2.4. naudojamas pamatines medžiagas ir sertifikuotas pamatines medžiagas pagal šio Tvarkos aprašo 5 priede pateiktą formą;

6.2.5. laboratorijos darbuotojus pagal šio Tvarkos aprašo 6 priede pateiktą formą;

6.2.6. laboratorijos patalpas pagal šio Tvarkos aprašo 7 priede pateiktą formą;

6.2.7. dalyvavimą palyginamuosiuose bandymuose pagal šio Tvarkos aprašo 8 priede pateiktą formą. Laboratorija, paraiškoje nepateikusi duomenų apie dalyvavimą palyginamuosiuose bandymuose pagal nurodytus tyrimų srities pagrindinius tyrimų objektus, parametrus ar parametrų grupes, turi pateikti atitinkamų parametrų matavimų, atliktų kartu su regiono aplinkos apsaugos departamento (toliau – RAAD) Valstybinės analitinės kontrolės skyriumi (toliau – VAKS),

rezultatus. Kai tyrimų objektas – stacionarių taršos šaltinių išmetamieji į aplinkos orą teršalai, laboratorija kartu su RAAD VAKS specialistais turi atlikti mėginių paėmimą ir (ar) matavimus tyrimų objekte. Palyginamųjų bandymų ir tyrimų, atliktų kartu su RAAD VAKS, rezultatai pateikiami paskutinių dvejų metų;

6.2.8. atliekamų matavimų ir (ar) tyrimų kokybės valdymą pagal šio Tvarkos aprašo 9 priede pateiktą formą;

6.3. laboratorijos pildomų registrų ir žurnalų sąrašą pagal šio Tvarkos aprašo 10 priede pateiktą formą;

6.4. informaciją apie mėginių paėmimą:

6.4.1. nuotekų ir paviršinio vandens mėginių paėmimo protokolą, kuriame turi būti nurodyta: objekto pavadinimas, mėginių paėmimo vieta, data, laikas, mėginio rūšis, mėginiams imti indų talpa ir jų numeriai, mėginių paėmimą reglamentuojantys dokumentai, mėginius ėmusių darbuotojų pareigos, vardas ir pavardė, parašas;

6.4.2. aplinkos oro mėginių paėmimo protokolą, kuriame turi būti nurodyta: mėginių paėmimo vieta, data ir laikas (pradžia ir pabaiga), nustatomi teršalai, mėginio numeris ir tipas (filtras, sugertuvas, elastinė talpa ir kt.), oro siurbimo greitis, aplinkos oro temperatūra, atmosferos slėgis, vėjo greitis, vėjo kryptis, atmosferos reiškiniai, mėginių paėmimo įranga, mėginių paėmimą reglamentuojantys dokumentai, mėginius ėmusių darbuotojų pareigos, vardas ir pavardė, parašas;

6.4.3. stacionarių aplinkos oro taršos šaltinių išmetamų teršalų mėginių paėmimo protokolą, kuriame turi būti nurodyta: objekto pavadinimas, mėginių paėmimo data, laikas (pradžia ir pabaiga), mėginio numeris (filtro, sugertuvo, elastinės talpos ir kt.), nustatomi teršalai, taršos šaltinio numeris ir pavadinimas, ortakio skersmuo, dujų srauto temperatūra ortakyje ir greitis, dujų siurbimo greitis, atmosferos slėgis, perteklinis slėgis (praretėjimas), dujų mėginio temperatūra, mėginių paėmimo įranga ir prietaisai, mėginių ėmimą reglamentuojantys dokumentai, mėginius ėmusių darbuotojų pareigos, vardas ir pavardė, parašas;

6.4.4. dirvožemio (biotos ir kt.) mėginių paėmimo protokolą, kuriame turi būti nurodyta: mėginių paėmimo vieta, data, laikas, mėginio rūšis, mėginio numeris, mėginių ėmimą reglamentuojantys dokumentai, mėginius ėmusių darbuotojų pareigos, vardas ir pavardė, parašas;

6.5. informaciją apie tyrimus: fotometriniu metodu – kalibracines kreives, nurodant kreivės sudarymo datą, bangos ilgį, kiuvetės optinio sluoksnio storį, koncentracijas atitinkančius optinius tankius, koncentracijos skaičiavimo pagal optinį tankį koeficientą ir skaičiavimo lygtį, matavimo priemonės pavadinimą ir jo numerį; chromatografijos metodu – kalibracines kreives ir jų sudarymui naudotas chromatogramas su nurodytomis koncentracijomis, taip pat analizuoto konkretaus mėginio chromatogramą, linijiškumo intervalą, pateikti pasirinkto tipo kontrolines diagramas; atominės absorbcijos spektrometrijos, indukuotas plazmos spektrometrijos, atominės fluorescencijos spektrometrijos ir pan. metodu – kalibracines kreives, nurodant matuojamą koncentraciją, absorbcijos vertę, linijiškumo intervalą, pateikti pasirinkto tipo kontrolines diagramas;

6.6. dokumentą, patvirtinantį nustatyto dydžio rinkliavos sumokėjimą vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. gruodžio 15 d. nutarimu Nr. 1458 „Dėl valstybės rinkliavos objektų sąrašo, šios rinkliavos dydžių mokėjimo ir grąžinimo tvarkos patvirtinimo“ (Žin., 2000, Nr. [108-3463](#)).

7. Laboratorija Agentūrai turi pateikti 2 paraiškos su pridedamais dokumentais egzempliorius.

III. LABORATORIJOS VERTINIMAS

8. Agentūra, gavusi paraišką su pridedamais dokumentais, atlieka laboratorijos vertinimą, kurį sudaro:

8.1. paraiškos, kartu pateiktų duomenų ir informacijos, nurodytos šio Tvarkos aprašo 6.2–6.5 punktuose (toliau – medžiaga Leidimui gauti), vertinimas;

8.2. laboratorijos veiklos vertinimas vietoje.

9. Agentūra per 20 darbo dienų įvertina pateiktą medžiagą Leidimui gauti.

10. Jei pateikti ne visi pagal šį Tvarkos aprašą reikalaujami duomenys ir (ar) informacija ar pateikti duomenys ir (ar) informacija yra netikslūs, Agentūra informuoja apie tai laboratoriją ir pareikalauja ištaisyti nustatytus trūkumus per nustatytą terminą.

11. Jei pateikta paraiška, reikalaujami duomenys ir informacija atitinka šio Tvarkos aprašo reikalavimus arba kai laboratorija ištaiso nurodytus trūkumus, Agentūra ne vėliau kaip per 20 darbo dienų atlieka laboratorijos veiklos vertinimą vietoje.

12. Agentūra raštu informuoja laboratoriją apie laboratorijos veiklos vertinimą vietoje ne vėliau kaip prieš 5 darbo dienas.

13. Laboratorijos veiklos vertinimas vietoje atliekamas pagal šio Tvarkos aprašo 11 priede pateiktus laboratorijos veiklos vertinimo kriterijus, kurie parengti laikantis Lietuvos standarto LST EN ISO/IEC 17025:2006 „Tyrimų, bandymų ir kalibravimo laboratorijų kompetencijai keliami bendrieji reikalavimai (ISO/IEC 17025:2005)“ reikalavimų. Agentūra turi teisę pateikti laboratorijai kontrolinius mėginius.

14. Agentūros direktoriaus įsakymu sudaryta vertinimo grupė atlieka laboratorijos vertinimą. Vertinimo grupė, atlikusi laboratorijos veiklos vertinimą vietoje, surašo laboratorijos veiklos vertinimo aktą pagal šio Tvarkos aprašo 12 priede pateiktą formą ir jo kopiją nusiunčia laboratorijai. Po laboratorijos veiklos įvertinimo vietoje per 3 darbo dienas yra surašomas su paraiška pateiktos medžiagos Leidimui gauti ir vertinimo vietoje rezultatų protokolai.

IV. LEIDIMŲ IŠDAVIMAS IR ATISISAKYMAS IŠDUOTI LEIDIMĄ

15. Agentūra priima vieną iš šių sprendimų:

15.1. išduoti Leidimą laboratorijai visai paraiškoje nurodytai tyrimų sričiai;

15.2. išduoti Leidimą laboratorijai paraiškoje nurodytos tyrimų srities daliai;

15.3. neišduoti Leidimo.

16. Leidimas išduodamas, jei laboratorija atitinka visus šio Tvarkos aprašo 11 priede nustatytus vertinimo kriterijus. Agentūra ir Leidimų išdavimo komisija turi teisę atsisakyti išduoti leidimą, jei laboratorija pateikė žinomai melagingus duomenis ir (ar) informaciją.

17. Agentūrai priėmus šio Tvarkos aprašo 15.2–15.3 punktuose nurodytus sprendimus, laboratorija informuojama apie tai išsiunčiant raštą per 3 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos, nurodant tokių sprendimų priėmimo motyvus.

18. Laboratorija, kuriai nebuvo išduotas Leidimas, turi teisę pakartotinai kreiptis dėl Leidimo išdavimo tik pašalinusi sprendime dėl Leidimo neišdavimo nurodytus trūkumus.

19. Agentūra, priėmusi sprendimą išduoti Leidimą, parengia šio Tvarkos aprašo 13 priede nustatytos formos Leidimą ir per 3 dienas išsiunčia jį laboratorijai. Agentūra registruoja išduotus Leidimus.

Praradusi Leidimą, laboratorija informaciją apie Leidimo praradimą skelbia Lietuvos Respublikos leidinyje. Laboratorijai, pateikusiai motyvuotą paaiškinimą ir Lietuvos Respublikos leidinio su nurodytuoju skelbimu kopiją, Agentūra išduoda Leidimo dublikatą su žyma „Leidimo dublikatas“.

V. LEIDIMO GALIOJIMO SUSTABDYMAS, LEIDIMO GALIOJIMO SUSTABDYMO PANAIKINIMAS IR LEIDIMO GALIOJIMO PANAIKINIMAS

20. Leidimo galiojimas Leidimo priede nurodytai tyrimų sričiai ar jos daliai sustabdomas, jei paaiškėja, kad laboratorija pateikė netikslūs duomenis ir informaciją, arba atlikus laboratorijos veiklos patikrinimą nustatoma, kad laboratorija nevykdo Leidimo reikalavimų.

21. Leidimo galiojimas visai tyrimų sričiai ar jos daliai sustabdomas motyvuotu Agentūros ar Leidimų išdavimo komisijos sprendimu per 10 darbo dienų nuo informacijos ir (ar) duomenų gavimo. Laboratorija apie sprendimą informuojama raštu per 3 darbo dienas, nurodant Leidimo

galiojimo visai tyrimų sričiai ar jos daliai sustabdymo priežastis ir pažeidimų pašalinimo terminą.

22. Laboratorija raštu informuoja Agentūrą ar Leidimų išdavimo komisiją apie nustatytų pažeidimų pašalinimą ir pateikia patvirtinančius dokumentus.

23. Laboratorijoje nustatytų pažeidimų pašalinimo tinkamumas vertinamas šios Tvarkos aprašo III–IV skyriuose nustatyta tvarka ir Leidimo galiojimo sustabdymas panaikinamas.

24. Leidimo galiojimas visai tyrimų sričiai ar jos daliai panaikinamas esant bent vienai iš šių sąlygų:

24.1. prašo Leidimą turinti laboratorija;

24.2. laboratorija likviduojama ar reorganizuojama baigdama veiklą kaip savarankiškas juridinis asmuo arba netenka struktūrinio padalinio statuso;

24.3. sustabdžius Leidimo galiojimą per nustatytą laiką laboratorija nepašalina nurodytų pažeidimų.

25. Leidimo galiojimas visai tyrimų sričiai ar jos daliai panaikinamas Agentūros sprendimu. Laboratorija apie tai informuojama raštu per 3 darbo dienas, nurodant Leidimo galiojimo visai tyrimų sričiai ar jos daliai panaikinimo priežastis.

26. Priėmus sprendimą panaikinti Leidimo galiojimą Leidime nurodytos tyrimų srities daliai, laboratorijai yra išduodamas naujas Leidimo priedas išbraukiant tą tyrimų srities dalį, kuriai Leidimo galiojimas buvo panaikintas.

VI. LEIDIMO ATNAUJINIMAS

27. Laboratorijai išduotas Leidimas gali būti atnaujinamas:

27.1. išplečiant išduotame Leidime nurodytą tyrimų sritį;

27.2. pakeičiant Leidime nurodytą matavimo ir (ar) tyrimo metodą.

28. Laboratorija, pageidaujanti išplėsti išduotame Leidime nurodytą matavimų ir (ar) tyrimų sritį ar pakeisti Leidime nurodytą matavimo ir (ar) tyrimo metodą, pateikia Agentūrai tik tuos šio Tvarkos aprašo 6.1–6.5 punktuose nurodytus dokumentus, duomenis ir informaciją, kurie susiję su plečiama matavimų ir (ar) tyrimų sritimi ar keičiamu matavimo ir (ar) tyrimo metodu.

29. Agentūra, gavusi šio Tvarkos aprašo 28 punkte nurodytus dokumentus, duomenis ir informaciją, juos įvertina ir sprendimą dėl Leidimo išdavimo priima šio Tvarkos aprašo III–IV skyriuose nustatyta tvarka. Jei laboratorijos pateiktų dokumentų, duomenų ir informacijos pakanka nustatyti laboratorijos atitiktį šio Tvarkos aprašo 11 priede nurodytiems vertinimo kriterijams, Agentūros sprendimu laboratorijos veiklos vertinimas vietoje gali būti neatliekamas.

30. Agentūrai priėmus sprendimą išduoti Leidimą naujoms matavimų ir (ar) tyrimų sritims ar pakeisti Leidime nurodytą matavimo ir (ar) tyrimo metodą, naujas Leidimas neišduodamas, o atnaujinamas Leidimo priedas, papildant jį naujomis matavimų ir (ar) tyrimų sritimis ar nurodant naujus matavimo ir (ar) tyrimo metodus.

VII. LEIDIMŲ IŠDAVIMAS LABORATORIJOMS, PRIKLAUSANČIOMS APLINKOS VALSTYBINĖS LABORATORINĖS KONTROLĖS SISTEMAI

31. Agentūra išduoda Leidimus RAAD ir Jūrinių tyrimų centro (toliau – JTC) laboratorijoms.

32. Leidimų atlikti taršos šaltinių išmetamų į aplinką teršalų ir teršalų aplinkos elementuose matavimus ir tyrimus išdavimo komisija (toliau – Leidimų išdavimo komisija) išduoda Leidimus Agentūros Aplinkos tyrimo departamento laboratorijoms.

33. Leidimų išdavimo komisija sudaroma aplinkos ministro įsakymu. Leidimų išdavimo komisiją sudaro ne mažiau kaip penki įvairių institucijų laboratorijų, akredituotų Europos akreditacijos organizacijai priklausančios akreditavimo įstaigos, atstovai, laboratorijos vadovai, kokybės vadybininkai, technikos vadybininkai, laboratorijoje dirbantys specialistai, cheminės analizės kokybės užtikrinimo mokymo programų autoriai ir ekspertai. Komisijos darbui vadovauja komisijos pirmininkas. Komisija savo darbe vadovaujasi šiuo Tvarkos aprašu.

34. Agentūra ir Leidimų išdavimo komisija šio Tvarkos aprašo 31–32 punktuose nurodytas laboratorijas įvertina, išduoda Leidimus, sustabdo jų galiojimą, panaikina ir atnaujiną Leidimus vadovaudamasi šio Tvarkos aprašo II–VI skyriuose nustatytais reikalavimais.

VIII. LEIDIMĄ TURINČIŲ LABORATORIJŲ KONTROLĖ

35. Laboratorijų, kurioms išduotas Leidimas, veiklos kontrolę vykdo Agentūra, RAAD ir JTC. Laboratorijos kontrolę atlieka Agentūros direktoriaus įsakymu sudarytos vertinimo grupės nariai, ne mažiau kaip 2 atitinkamų sričių specialistai, ar RAAD ir JTC direktoriaus įsakymu sudarytos kontrolės grupės nariai, ne mažiau kaip 2 atitinkamų sričių specialistai. Agentūros Aplinkos tyrimų departamento laboratorijų kontrolę vykdo Leidimų išdavimo komisija.

36. Agentūra turi atlikti visų turinčių Leidimą laboratorijų veiklos patikrinimą ne rečiau kaip kartą per 5 metus, o RAAD ir JTC – tik jam priskirtoje teritorijoje esančių ir turinčių Leidimą laboratorijų veiklą – ne rečiau kaip kartą per 2 metus ir vadovaujantis Aplinkos valstybinės laboratorinės kontrolės sistemos nuostatais, patvirtintais aplinkos ministro 2003 m. gruodžio 17 d. įsakymu Nr. 652 (Žin., 2004, Nr. 4-76). Patikrinimo data turi būti suderinta su laboratorija.

37. Laboratorijų neplaninį patikrinimą atlieka Agentūra. Laboratorijų neplaninio patikrinimo atrankos kriterijai pateikti 14 priede.

38. Agentūros ar RAAD ir JTC laboratorijų darbuotojai, kuriems suteiktos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų galios (Žin., 2004, Nr. 12-354), patikrinimo metu turi teisę pareikalauti iš laboratorijos visų kontrolei vykdyti reikalingų dokumentų ir informacijos, o laboratorija turi sudaryti sąlygas nekliudomai vykdyti kontrolę.

39. Laboratorijos patikrinimo metu įvertinama laboratorijos veiklos atitiktis šio Tvarkos aprašo 11 priede nurodytiems vertinimo kriterijams. Patikrinus laboratoriją, surašomas laboratorijos patikrinimo aktas (15 priedas). RAAD ir JTC patikrinimo akto kopiją siunčia Agentūrai.

40. Agentūra, gavusi iš RAAD ir JTC patikrinimo aktą su laboratorijoje nustatytais šio Tvarkos aprašo reikalavimų neatitikimais arba pati laboratorijos patikrinimo metu nustačiusi pažeidimus ir juos surašiusi patikrinimo akte (15 priedas), kai pažeidimai kelia abejonių laboratorijos matavimų ir (ar) tyrimų rezultatais, šio Tvarkos aprašo nustatyta tvarka priima sprendimą dėl Leidimo galiojimo sustabdymo.

IX. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

41. Laboratorija turi teisę apskųsti Agentūros ir Leidimų išdavimo komisijos sprendimus Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

42. Agentūra, priėmusi sprendimą dėl Leidimo išdavimo, galiojimo sustabdymo, panaikinimo ar atnaujinimo, skelbia informaciją Agentūros svetainėje adresu (<http://aaa.am.lt>), informuoja RAAD ir JTC.

Priedo pakeitimai:

Nr. [D1-522](#), 2007-10-15, Žin., 2007, Nr. 108-4444 (2007-10-20), i. k. 107301MISAK00D1-522

Leidimų atlikti taršos šaltinių išmetamų į aplinką teršalų ir teršalų aplinkos elementuose matavimus ir tyrimus išdavimo tvarkos aprašo 1 priedas

(Paraiškos forma)

(paraišką teikiančios laboratorijos pavadinimas, pavaldumas, adresas)

(paraišką priimančios institucijos pavadinimas)

**PARAIŠKA
LEIDIMUI ATLIKTI TARŠOS ŠALTINIŲ IŠMETAMŲ Į APLINKĄ TERŠALŲ IR
TERŠALŲ APLINKOS ELEMENTUOSE MATAVIMUS IR TYRIMUS**

(data)

Prašome išduoti leidimą atlikti taršos šaltinių išmetamų į aplinką teršalų ir teršalų aplinkos elementuose matavimus ir tyrimus.

PRIDEDAMA:

1. Duomenys apie laboratoriją, _____ lapai.
2. Tyrimų sritis, kuriai laboratorija nori gauti leidimą _____ lapai.
3. Duomenys apie naudojamas matavimo priemones ir bandymų įrenginius mėginiams paimti ir tyrimams atlikti, _____ lapai.
4. Duomenys apie naudojamas pamatines medžiagas ir sertifikuotas pamatines medžiagas, _____ lapai.
5. Duomenys apie laboratorijos darbuotojus, _____ lapai.
6. Duomenys apie laboratorijos patalpas, _____ lapai.
7. Duomenys apie dalyvavimą palyginamuosiuose bandymuose, _____ lapai.
8. Duomenys apie atliekamų matavimų ir (ar) tyrimų kokybės valdymą, _____ lapai.
9. Mėginių paėmimo protokolai, _____ lapai.
10. Pildomų registrų ir žurnalų sąrašas, _____ lapai.
11. Kalibracinės kreivės, chromatogramos, _____ lapai.

(laboratorijos vadovo ar jo įgalioto asmens pareigos)

(parašas)

(vardas ir pavardė)

Priedo pakeitimai:

Nr. [D1-522](#), 2007-10-15, Žin., 2007, Nr. 108-4444 (2007-10-20), i. k. 107301MISAK00D1-522

Leidimų atlikti taršos šaltinių išmetamų į aplinką teršalų ir teršalų aplinkos elementuose matavimus ir tyrimus išdavimo tvarkos aprašo 2 priedas

DUOMENYS APIE LABORATORIJA

1. Laboratorijos pavadinimas, adresas, telefonas, faksas.
2. Įstaigos (įmonės, bendrovės), kurioje yra laboratorija, pavadinimas, adresas, telefonas, faksas.
3. Vadovaujantys darbuotojai:
 - 3.1. Įstaigos (įmonės, bendrovės), kurioje yra laboratorija, vadovo vardas, pavardė, pareigos, telefonas;
 - 3.2. Laboratorijos vadovo vardas, pavardė, pareigos, telefonas, el. paštas.

Data _____

Laboratorijos vadovas

(parašas)

(vardas ir pavardė)

Priedo pakeitimai:

Nr. [D1-522](#), 2007-10-15, Žin., 2007, Nr. 108-4444 (2007-10-20), i. k. 107301MISAK00D1-522

Leidimų atlikti taršos šaltinių išmetamų į aplinką teršalų ir teršalų aplinkos elementuose matavimus ir tyrimus išdavimo tvarkos aprašo 3 priedas

TYRIMŲ SRITIS, KURIAI LABORATORIJA NORI GAUTI LEIDIMĄ

Nustatomi parametrai	Tyrimo metodo principas	Nustatymo ribos		Metode paklaida	Normatyvinio ar kito dokumento, kuriame pateiktas metodas, žymuo, pavadinimas, psl.
		Nurodyta metode	Nustatyta laboratorijoje		
1	2	3	4	5	6
Tyrimų objektas:					

1 PASTABA. Tyrimų sritis – tyrimų objektuose (taršos šaltinių į aplinką išmetami teršalai ir aplinkos elementai) parametru (teršalų ir tiriamo objekto charakteristikų) nustatymas taikant atitinkamus metodus.

2 PASTABA. Tyrimo metodo principas, pvz., fotometrinis, dujų chromatografija.

3 PASTABA. Kai metodas neturi žymens, būtina nurodyti metodo pavadinimą ir literatūros šaltinį. Atskirais atvejais pateikti metodo aprašo kopiją. Jei nenurodyta metodo paklaida, parašyti šiame priede.

Data _____

Laboratorijos vadovas

(parašas)

(vardas ir pavardė)

Priedo pakeitimai:

Nr. [D1-522](#), 2007-10-15, Žin., 2007, Nr. 108-4444 (2007-10-20), i. k. 107301MISAK00D1-522

Leidimų atlikti taršos šaltinių išmetamų į aplinką teršalų ir teršalų aplinkos elementuose matavimus ir tyrimus išdavimo tvarkos aprašo 4 priedas

**NAUDOJAMOS MATAVIMO PRIEMONĖS IR BANDYMŲ ĮRENGINIAI MĖGINIAMS
PAIMTI IR TYRIMAMS ATLIKTI**

Matavimo priemonės, bandymo įrenginio pavadinimas, tipas, numeris	Pagrindinės metrologinės charakteristikos	Metrologinio įteisinimo dokumento pavadinimas*, data, numeris
1	2	3

* Jei metrologinis įteisinimas neatliekamas, nurodyti šiame priede.

PASTABA. Jeigu laboratorija neatlieka mėginių paėmimo, parašyti šiame priede.

Data _____

Laboratorijos vadovas

(parašas)

(vardas ir pavardė)

Priedo pakeitimai:

Nr. [D1-522](#), 2007-10-15, Žin., 2007, Nr. 108-4444 (2007-10-20), i. k. 107301MISAK00D1-522

Leidimų atlikti taršos šaltinių išmetamų į aplinką teršalų ir teršalų aplinkos elementuose matavimus ir tyrimus išdavimo tvarkos aprašo 5 priedas

NAUDOJAMOS PAMATINĖS MEDŽIAGOS IR SERTIFIKUOTOS PAMATINĖS MEDŽIAGOS

Medžiagos pavadinimas	Medžiagos paskirtis (prietaisų patikrinimas, tyrimų kokybės valdymas ir kt.)	Gamintojas, pagaminimo data	Galiojimo terminas, liudijimo numeris
1	2	3	4

Data _____

Laboratorijos vadovas

(parašas)

(vardas ir pavardė)

Priedo pakeitimai:

Nr. [D1-522](#), 2007-10-15, Žin., 2007, Nr. 108-4444 (2007-10-20), i. k. 107301MISAK00D1-522

Leidimų atlikti taršos šaltinių išmetamų į aplinką teršalų ir teršalų aplinkos elementuose matavimus ir tyrimus išdavimo tvarkos aprašo 6 priedas

DUOMENYS APIE LABORATORIJOS DARBUOTOJUS

Vardas, pavardė	Pareigos	Išsilavinimas, specialybė	Veiklos sritis laboratorijoje	Patyrimas veiklos srityje (nuo kurių metų nurodytoje veiklos srityje dirba)
1	2	3	4	5

Data _____

Laboratorijos vadovas

(parašas)

(vardas ir pavardė)

Priedo pakeitimai:

Nr. [D1-522](#), 2007-10-15, Žin., 2007, Nr. 108-4444 (2007-10-20), i. k. 107301MISAK00D1-522

Leidimų atlikti taršos šaltinių išmetamų į aplinką teršalų ir teršalų aplinkos elementuose matavimus ir tyrimus išdavimo tvarkos aprašo 7 priedas

DUOMENYS APIE LABORATORIJOS PATALPAS

Patalpos paskirtis (mėginių laikymas, tyrimų atlikimas ir kt.) ir plotas, m ²	Patalpų aplinkos parametrai			
	Temperatūra, °C		Santykinė drėgmė, %	
	Reikalaujama tyrimų metodus nustatančiame dokumente	Faktiniai duomenys (nuo, iki)	Reikalaujama tyrimų metodus nustatančiame dokumente	Faktiniai duomenys (nuo, iki)
1	2		3	

Data _____

Laboratorijos vadovas

(parašas)

(vardas ir pavardė)

Priedo pakeitimai:

Nr. [D1-522](#), 2007-10-15, Žin., 2007, Nr. 108-4444 (2007-10-20), i. k. 107301MISAK00D1-522

Leidimų atlikti taršos šaltinių išmetamų į aplinką teršalų ir teršalų aplinkos elementuose matavimus ir tyrimus išdavimo tvarkos aprašo 8 priedas

DUOMENYS APIE DALYVAVIMĄ PALYGINAMUOSIUOSE BANDYMUOSE

Įstaiga, organizuojanti palyginamuosius bandymus (pavadinimas, valstybė, data)	Tyrimų objekto ir jo parametrų pavadinimai	Palyginamųjų bandymų rezultatai (patenkinami, nepatenkinami)
1	2	3

PASTABA. Jeigu laboratorija nedalyvavo palyginamuosiuose bandymuose, apie tai parašyti šiame priede.

Data _____

Laboratorijos vadovas

(parašas)

(vardas ir pavardė)

Priedo pakeitimai:

Nr. [D1-522](#), 2007-10-15, Žin., 2007, Nr. 108-4444 (2007-10-20), i. k. 107301MISAK00D1-522

Leidimų atlikti taršos šaltinių išmetamų į aplinką teršalų ir teršalų aplinkos elementuose matavimus ir tyrimus išdavimo tvarkos aprašo 9 priedas

DUOMENYS APIE ATLIEKAMŲ MATAVIMŲ IR (AR) TYRIMŲ KOKYBĖS VALDYMĄ

Nustatomas parametras	Atliktų tyrimų (analizių) skaičius per praėjusius metus	Tyrimų kokybės valdymo būdas (pamatinė medžiaga, sertifikuota pamatinė medžiaga, kontrolinė diagrama ar kt.)	Atliekamų tyrimų kontrolės periodiškumas
1	2	3	4

Data _____

Laboratorijos vadovas

(parašas)

(vardas ir pavardė)

Priedo pakeitimai:

Nr. [D1-522](#), 2007-10-15, Žin., 2007, Nr. 108-4444 (2007-10-20), i. k. 107301MISAK00D1-522

Leidimų atlikti taršos šaltinių išmetamų į aplinką teršalų ir teršalų aplinkos elementuose matavimus ir tyrimus išdavimo tvarkos aprašo 10 priedas

PILDOMI REGISTRAI IR ŽURNALAI

Eil. Nr.	Pildomo registro, žurnalo pavadinimas	Saugojimo terminas
1	2	3

PASTABA. Mėginių, pristatytų į laboratoriją, registruose privalomos grafos: mėginių registracijos laboratorijoje numeris, mėginių paėmimo data, mėginių paėmimo vieta, mėginių paėmimo protokolo numeris, mėginio rūšis, mėginių priėmimo data, nustatomi parametrai, mėginius priėmusio asmens parašas ir inicialai.

Data _____

Laboratorijos vadovas

(parašas)

(vardas ir pavardė)

Priedo pakeitimai:

Nr. [D1-522](#), 2007-10-15, Žin., 2007, Nr. 108-4444 (2007-10-20), i. k. 107301MISAK00D1-522

Leidimų atlikti taršos šaltinių išmetamų į aplinką teršalų ir teršalų aplinkos elementuose matavimus ir tyrimus išdavimo tvarkos aprašo 11 priedas

LABORATORIJOS VEIKLOS VERTINIMO KRITERIJAI

1. Laboratorijos statusas, pavaldumas.
2. Vadovavimas ir organizavimas:
 - 2.1. kiekvienas laboratorijos darbuotojas privalo žinoti savo pareigas, įgaliojimus ir atsakomybę;
 - 2.2. laboratorijoje turi būti pakankamai darbuotojų, turinčių atitinkamą išsilavinimą kvalifikaciją techninių žinių ir patirties tyrimams atlikti;
 - 2.3. atliekantys tyrimus darbuotojai turi būti mokomi, turi kelti savo kvalifikaciją.
3. Patalpos ir įranga:
 - 3.1. tyrimai turi būti atliekami aplinkoje, negalinčioje paveikti tyrimų rezultatų;
 - 3.2. laboratorijos patalpos turi būti tvarkingos ir švarios;
 - 3.3. laboratorija turi turėti bandymų įrenginius, matavimo priemones, reagentus, medžiagas, reikalingas mėginiams paimti ir tyrimams atlikti;
 - 3.4. laboratorija turi turėti bandymų įrenginių ir matavimo priemonių naudojimo instrukcijas (gamintojo (tiekėjo) ir (arba) parengtas laboratorijoje);
 - 3.5. bandymų įrenginius ir matavimo priemones periodiškai reikia metrologiškai tikrinti, prižiūrėti, tinkamai naudoti. Po bandymų įrenginio ir (ar) matavimo priemonės remonto turi būti atlikta patikra ir (ar) kalibravimas.
4. Kokybės sistemos aprašymas:
 - 4.1. laboratorija turi taikyti Lietuvos Respublikoje įteisintus LST, LST EN, LST EN ISO, LST ISO standartus, Lietuvos aplinkos apsaugos normatyvinius dokumentus (LAND), kitus oficialiai pripažintus metodus. Laboratorija prieš pradėdama tyrimus turi įsitikinti, kad ji gali tinkamai atlikti tyrimą pasirinktu metodu. Tyrimų atlikimui turi būti parinkti tokie metodai, kurių nustatymo ribos būtų mažesnės negu tiriamojo objekto užterštumo atitinkamais teršalais nustatyta didžiausia leidžiama koncentracija (ribinė vertė). Jei teisės aktuose yra nurodyti reikalavimai tyrimų metodams (pvz., glaudumas, teisingumas ar matavimo neapibrėžtis), tai laboratorija turi atlikti metodo įteisinimą atsižvelgdama į šiuos reikalavimus ir įrodyti, kad geba juos pasiekti;
 - 4.2. laboratorija turi turėti tyrimų dokumentų sąrašus (standartai, tyrimų metodai, procedūros, instrukcijos ir kt.);
 - 4.3. laboratorijoje turi būti registruojami visi pirminiai duomenys: mėginių paėmimo, priėmimo, ženklinimo, paskirstymo, tyrimų atlikimo. Įrašuose turi būti pakankamai informacijos, leidžiančios įvertinti tyrimo atlikimo kokybę ir rezultatų patikimumą, taip pat nurodyti dirbė asmenys, jų parašai. Mėginių, pristatytų į laboratoriją, registrų ir tyrimų rezultatų žurnalų puslapius reikia sunumeruoti. Turi būti duomenų atsekamumas nuo mėginių paėmimo (pristatymo) iki tyrimų rezultatų pateikimo;
 - 4.4. visi darbuotojų įrašai turi būti įskaitomi. Taisymai atliekami perbraukiant įrašą, bet neužtepant ar kitaip panaikinant, turi būti inicialai ir (arba) parašas asmens, atlikusio pataisymą;
 - 4.5. laboratorija turi turėti archyvą kur numatytą laiką saugomi pirminiai duomenys ir kita dokumentacija. Turi būti archyve saugomų dokumentų sąrašas;
 - 4.6. laboratorija privalo turėti naudojimosi subrangovų paslaugomis tvarkos aprašą.
5. Mėginių ėmimas:
 - 5.1. mėginių paėmimo protokoluose turi būti informacija, nurodyta šio Tvarkos aprašo 5.4 punkte;
 - 5.2. laboratorijoje turi būti dokumentai, reglamentuojantys tyrimų objektų mėginių paėmimą, transportavimą, tvarkymą (konservavimą), laikymą;

5.3. laboratorijoje turi būti nustatyta mėginių priėmimo ir paskirstymo tvarka;

5.4. kai laboratorija ne pati ima mėginius taršos šaltinių išmetamų į aplinką teršalų ir teršalų aplinkos elementuose matavimams ir tyrimams atlikti, pristatomi į laboratoriją mėginiai turi būti plombuoti ir mėginių ėmimo dokumentuose turi būti informacija, nurodyta šio Tvarkos aprašo 5.4 punkte.

6. Tyrimų rezultatų kokybės kontrolė:

6.1. laboratorija turi vykdyti atliekamų tyrimų vidinį kokybės valdymą, naudodama pamatines medžiagas, sertifikuotas pamatines medžiagas, pasirinkto tipo kontrolines diagramas ir kt.;

6.2. laboratorija turi dalyvauti palyginamuosiuose bandymuose ir gautas palyginamųjų bandymų ataskaitas su rezultatais saugoti ne trumpiau kaip 5 metus;

6.3. laboratorija turi išanalizuoti kontrolinius mėginius, pateiktus vertinimo grupės specialistų ir matavimų ir (ar) tyrimų rezultatus pateikti tokia pat forma, kaip pateikiami matavimų ir (ar) tyrimų rezultatai užsakovams.

7. Matavimų, tyrimų rezultatai: laboratorija turi tiksliai, aiškiai ir objektyviai pagal pačios laboratorijos formas pateikti atliktų tyrimų rezultatus. Formose turi būti pakankamai informacijos duomenims atsekti.

Priedo pakeitimai:

Nr. [D1-522](#), 2007-10-15, Žin., 2007, Nr. 108-4444 (2007-10-20), i. k. 107301MISAK00D1-522

Leidimų atlikti taršos šaltinių išmetamų į aplinką teršalų ir teršalų aplinkos elementuose matavimus ir tyrimus išdavimo tvarkos aprašo 12 priedas

(Laboratorijos veiklos patikrinimo akto forma)

LABORATORIJOS VEIKLOS VERTINIMO AKTAS

_____ Nr.
(data)

(sudarymo vieta)

Dėl _____ leidimo išdavimo
(vertinamos laboratorijos pavadinimas, adresas)

Laboratorijos vertinimo grupė, sudaryta Agentūros direktoriaus 200 m. d. įsakymu Nr. _____

Laboratorijos vertinimo grupės vadovas _____
(pareigos, vardas ir pavardė)

Laboratorijos vertinimo grupės nariai: _____
(pareigos, vardas ir pavardė)

Dalyvaujant _____
(pareigos, vardas ir pavardė)

200 m. _____ d. įvertino laboratorijos veiklą pagal Leidimų atlikti taršos šaltinių išmetamų į aplinką teršalų ir teršalų aplinkos elementuose matavimus ir tyrimus išdavimo tvarkos apraše pateiktus laboratorijos veiklos vertinimo kriterijus (11 priedas). Vertinimo rezultatai pateikti lentelėje.

Eil. Nr.	Tikrinta	Vertinimas*
1	2	3
1	Laboratorijos statusas, pavaldumas	
2	Vadovavimas ir organizavimas	
3	Patalpos ir įranga	
4	Kokybės sistemos aprašymas	
5	Mėginių paėmimas	
6	Tyrimų rezultatų kokybės kontrolė	
7	Tyrimų rezultatai	

* Vertinama taip: **atitinka** (kai atitinka 11 priedo vertinimo kriterijų reikalavimus); **atitinka iš dalies** (kai nustatyti nežymūs neatitikimai, nedarantys poveikio atliekamų tyrimų rezultatų, pvz., laboratorija neturi naudojamų dokumentų sąrašo, kontrolinės diagramos sudaromos nesilaikant nustatyto periodiškumo ir kt.); **neatitinka** (kai nustatyti neatitikimai, kurie gali kelti abejonių tyrimų rezultatais, pvz., nėra pirminių tyrimo duomenų (chromatogramų, kalibracinių kreivių) ar

duomenų atsekamumo ir kt.).

Kai įvertinta „atitinka iš dalies“ ir „neatitinka“, reikia lentelės 3 skiltyje įrašyti konkrečius neatitikimus pagal 11 priedo vertinimo kriterijus.

Siūlymai:

Išvados:

Laboratorijos vertinimo grupės vadovas

(parašas)

(vardas ir pavardė)

Laboratorijos vertinimo grupės nariai:

(parašas)

(vardas ir pavardė)

(parašas)

(vardas ir pavardė)

(parašas)

(vardas ir pavardė)

Susipažinau

(laboratorijos vadovo ar jo
įgalioto asmens pareigos)

(vardas ir pavardė)

(parašas)

Priedo pakeitimai:

Nr. [D1-522](#), 2007-10-15, Žin., 2007, Nr. 108-4444 (2007-10-20), i. k. 107301MISAK00D1-522

Leidimų atlikti taršos šaltinių išmetamų į aplinką teršalų ir teršalų aplinkos elementuose matavimus ir tyrimus išdavimo tvarkos aprašo
13 priedas

(Leidinio forma)

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRA

**LEIDIMAS ATLIKTI TARŠOS ŠALTINIŲ IŠMETAMŲ Į APLINKĄ TERŠALŲ IR
TERŠALŲ APLINKOS ELEMENTUOSE MATAVIMUS IR TYRIMUS
(galioja tik kartu su priedu ir tik priede nurodytiems nustatomiems parametrų tyrimų
objektuose)**

_____ Nr.
(data)

(išdavimo vieta)

(laboratorijos pavadinimas, pavaldumas, adresas, telefonas, faksas)

(pareigų pavadinimas) _____ (parašas) _____ (vardas ir pavardė)
A. V.

Leidimo Nr. _____, išduoto _____ ,
(išdavimo data, laboratorijos pavadinimas)

PRIEDAS

(data)

Tyrimų sritis

Eil. Nr.	Nustatomi parametrai	Metodas	Normatyvinio ar kito dokumento, kuriame pateiktas metodas, žymuo, pavadinimas
1	2	3	4
Tyrimų objektas:			

PASTABA. Pasikeitus tyrimų sričiai ar taikomiems metodams, leidimo priede yra nurodoma, kad šis leidimo priedas panaikina ir pakeičia prieš tai buvusį leidimo priedą.

(pareigų pavadinimas)

(parašas)

(vardas ir pavardė)

Priedo pakeitimai:

Nr. [D1-522](#), 2007-10-15, Žin., 2007, Nr. 108-4444 (2007-10-20), i. k. 107301MISAK00D1-522

Leidimų atlikti taršos šaltinių išmetamų į aplinką teršalų ir teršalų aplinkos elementuose matavimus ir tyrimus išdavimo tvarkos aprašo 14 priedas

LABORATORIJŲ NEPLANINIO PATIKRINIMO ATRANKOS KRITERIJAI

1. Didesnis kaip dešimt matuojamų parametrų skaičius pagal prioritetinių pavojingų ir pavojingų medžiagų sąrašą.
2. Matavimų ir (ar) tyrimų rezultatų, viršijančių ribinę vertę (DLK ar leistinos taršos normatyvą) procentas yra 20% mažesnis negu valstybinės laboratorinės kontrolės matavimų ir (ar) tyrimų rezultatų viršijančių ribinę vertę (DLK ar leistinos taršos normatyvą), procentas.
3. Aptarnaujami ūkio subjektai yra rekreacinėje ar saugomoje teritorijoje arba gali daryti poveikį šios teritorijos aplinkos kokybei.
4. Nuotekų valymo įrenginių dumblo užterštumo parametrų nustatymas.
5. Kai iš RAAD gautame planinio patikrinimo akte nurodyti neatitikimai, kurie gali kelti abejonių atliekamų tyrimų kokybe.
6. Esant skundams.

Priedo pakeitimai:

Nr. [D1-522](#), 2007-10-15, Žin., 2007, Nr. 108-4444 (2007-10-20), i. k. 107301MISAK00D1-522

Leidimų atlikti taršos šaltinių išmetamų į aplinką teršalų ir teršalų aplinkos elementuose matavimus ir tyrimus išdavimo tvarkos aprašo 15 priedas

(Laboratorijos patikrinimo akto forma)

(laboratoriją tikrinančios institucijos pavadinimas)

LABORATORIJOS PATIKRINIMO AKTAS

Nr.
(data)

(sudarymo vieta)

(Tikrinamos laboratorijos pavadinimas, adresas, telefonas)

Tikrinamos laboratorijos vadovas (atstovas) _____
(pareigos, v., pavardė)

Patikrinimą atliko: _____
(pareigos, v., pavardė)

Dalyvaujant _____
(pareigos, v., pavardė)

Patikrinimo pagal Leidimų atlikti taršos šaltinių išmetamų į aplinką teršalų ir teršalų aplinkos elementuose matavimus ir tyrimus išdavimo tvarkos aprašo 11 priedą rezultatai ir pasiūlymai:

Išvados: _____

Patikrinimą atlikusių specialistų pareigos, v., pavardės ir parašai:

Aktą gavau:

(Tikrintos laboratorijos atstovo pareigos, v., pavardė)

(parašas)

Priedo pakeitimai:

Nr. [D1-522](#), 2007-10-15, Žin., 2007, Nr. 108-4444 (2007-10-20), i. k. 107301MISAK00D1-522

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-522](#), 2007-10-15, Žin., 2007, Nr. 108-4444 (2007-10-20), i. k. 107301MISAK00D1-522

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gruodžio 30 d. įsakymo Nr. D1-711 "Dėl Leidimų atlikti aplinkos ir taršos šaltinių išmetamų į aplinką teršalų tyrimus išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo" pakeitimo